

Inspiracje językowe – przyjemność z uczenia się

Projekt zrealizowany w Instytucie Języków i Literatur Romańskich Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

DOI: 10.47050/jows.2023.3.45-53

Czy wykładowca filologii może sprawić, że jego studenci będą odczuwać przyjemność z uczenia się języka obcego? W artykule przedstawiam projekt „Inspiracje językowe – przyjemność z uczenia się”, zrealizowany podczas zajęć z Praktycznej Nauki Języka Francuskiego (PNJF) w Instytucie Języków i Literatur Romańskich Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Projekt dowodzi, że inspiracją do nauki języka, która jest skuteczna, a zarazem przyjemna dla obu stron procesu dydaktycznego, mogą być teksty odwołujące się do wszystkich zmysłów.

ANNA MATERA-KLINGER

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza
w Poznaniu,

I Liceum Ogólnokształcące im. Karola
Marcinkowskiego w Poznaniu

Tematem artykułu będzie projekt „Inspiracje językowe – przyjemność z uczenia się”, w którym uczestniczyli studenci i studentki I roku (1 część projektu – 20 osób), potem II roku (2 część projektu – 21 osób) filologii francuskiej Instytutu Języków i Literatur Romańskich UAM. Studenci I roku uczęszczali na obowiązkowe zajęcia *Praktycznej nauki języka* (mówienie) w grupie, do której zostali przypisani zgodnie z ich poziomem znajomości języka (A2+/B1+). W drugiej części projektu uczęszczanie na prowadzone przeze mnie zajęcia *Warsztaty kreatywności językowej* dla studentów II roku było wyborem. W związku z tym w grupie znalazły się osoby o różnym poziomie zaawansowania (od A2 do B1+).

Uczestnikami projektu byli studenci i studentki, ale także pośrednio ich znajomi i członkowie rodzin, którzy udzielili pisemnej zgody na czynny udział w projektach, użyczając swojego głosu i wizerunku (wybrane prace z ich udziałem znajdują się na stronie Instytutu). Partnerami byli również licealiści, z którymi podzieliłam się zadaniami moich studentów, aby sprawdzić, jak odbierają nietradycyjne ćwiczenia opracowane przez ich prawie rówieśników. Projekt miał także wielu inspiratorów, do których zaliczam m.in. Instytut Francuski, instytucje polskie (np. Ośrodek Rozwoju Edukacji, Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli) i francuskie (np. CAVILAM z Vichy) proponujące szkolenia dla nauczycieli, którymi zainspirowały mnie do wyjścia ze strefy komfortu i wprowadzania w działalność dydaktyczną innowacyjnych zadań wymagających odejścia od podręcznika i zeszytu ćwiczeń.

W tytule artykułu nawiązałam do sloganu zaproponowanego wiele lat temu we wspomnianym wyżej ośrodku CAVILAM prowadzącym szkolenia dla nauczycieli FLE (francuskiego jako obcego). Pobyt tam na początku mojej kariery zawodowej w latach 90. ubiegłego wieku wzbudził we mnie zainteresowanie tym, w jaki sposób nauczać, żeby nie był to jedynie przymus, ale przyjemność dla obydwu stron.

Termin „inspiracje językowe” przyszedł mi do głowy dość naturalnie, gdyż zarówno w przypadku uczenia się, jak i nauczania, to właśnie kontakt z materiałami językowymi różnego rodzaju pozwala na zainspirowanie się, na wybór tych elementów, które sprawią nam przyjemność. Wiemy doskonale, że uczucie przyjemności płynące z zajmowania się

daną aktywnością wywołuje z kolei chęć kontynuowania jej. Staż w Vichy, jako jedno z pierwszych doświadczeń początkującej wykładowczyni i nauczycielki FLE, utwierdził mnie ponadto w przekonaniu, że uczyć można na bazie autentycznych materiałów, takich jak np. oryginalne menu z restauracji czy prawdziwe bilety kolejowe.

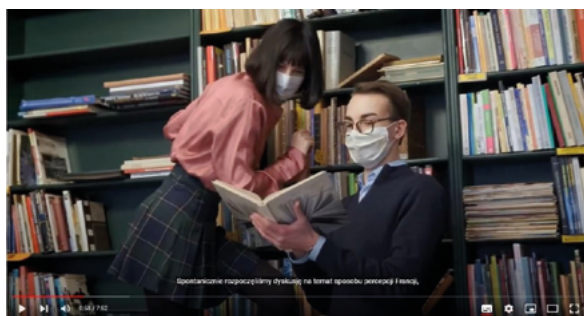
Od czasu mojego stażu w Vichy uczenie się i nauczanie znacznie się zmieniły. Dziś procesy te wspiera się dodatkowo wykorzystaniem technologii informacyjno-komunikacyjnych oraz mediów cyfrowych. Z narzędzi tych postanowiliśmy również skorzystać, prowadząc z koleżanką z Instytutu Języków i Literatur Romańskich UAM, dr Jolantą Dyoniziak, równoległe zajęcia z mówienia w grupach zaawansowanych na I roku studiów licencjackich (2020/21). Zaproponowałyśmy studentom stworzenie wideobloga pod tytułem *Mes passions francophones (Moje frankofońskie pasje)*. Zadanie to stało się pierwszą częścią tytułowego projektu „Inspiracje językowe – przyjemność z uczenia się”.

Tematem wideobloga były zainteresowania studentów w zakresie kultury frankofońskiej (w dziedzinie architektury, historii, geografii, cywilizacji, stylu życia itd.). Mógł on być inspirowany tematyką poruszaną na zajęciach (hobby, spędzanie czasu wolnego, podróże, kino francuskie, stereotypy i inne). W przygotowanym materiale wideo mogły zostać wykorzystane dowolne techniki: wywiad z członkiem rodziny lub ze znajomym na wybrany temat z napisami w języku francuskim, fragmenty autentycznych filmów, animacja. Z przyjemnością poznałyśmy pasje naszych studentów – na stronie naszego Instytutu jest link do projektu, w którym znajdują się odwołania do kolejnych jego etapów i do produkcji studentów, o których jest mowa w tym artykule (ijilrom.amu.edu.pl/strona-glowna/pracownicy/mgr-anna-matera-klinger/projekt-francuskojezyczny).

Przykłady kilku projektów

Wideoblog *Entre Paris et Poznań* (Fot. 1 i 2) wprowadza w atmosferę Paryża, pokazując w udany sposób wątki paryskie i francuskie w Poznaniu (www.youtube.com/watch?v=QEK-ePtuljYc). W pierwszych ujęciach filmowych wspomniana jest Caroline de Maigret, modelka, producentka muzyki, współautorka książki *Bądź paryżanką, gdziekolwiek jesteś* (Berest i in. 2014). Napisana z humorem książka rozprawia się ze stereotypami na temat Francji, Francuzek, proponując równocześnie porady, dzieląc się spostrzeżeniami związanymi ze światem mody, muzyki, filmu, literatury i kuchni.

Fot. 1 i 2. Kadry z wideobloga *Entre Paris et Poznań*

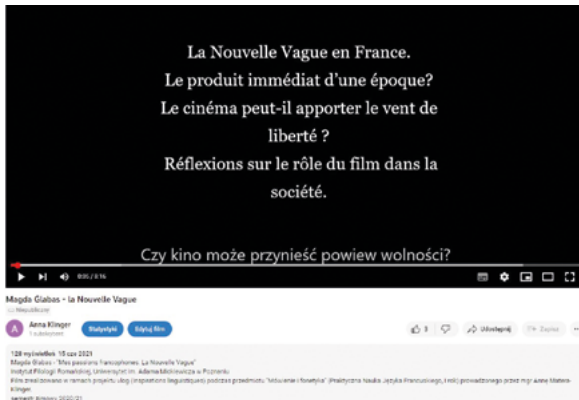

Źródło: archiwum prywatne.

La Nouvelle Vague en France. Réflexions sur le rôle du film dans la société (Fot. 3 i 4) to **składanka filmowa** na temat Nowej Fali francuskiej, bardzo trafnie ilustrująca ideę tego nur-

tu z uwzględnieniem fragmentów filmów i krótkim komentarzem studentki na ich temat. Nagrania nie można upowszechniać ze względu na prawa autorskie.

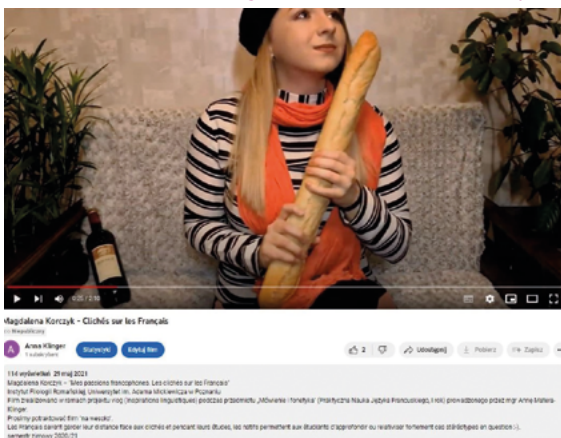
Fot. 3 i 4. Kadry ze składanki filmowej „La Nouvelle Vague”

Źródło: archiwum prywatne.

Wideoblog *Les clichés sur les Français* (Fot. 5), w którym studentka postanowiła przedstawić, jak Francuzi są postrzegani za granicą. Podczas zajęć z rodzimymi użytkownikami języka nanaszym uniwersytecie studenci uczą się podchodzić z dystansem do tych stereotypów, dlatego też jej vlog należy potraktować na wesoło (www.youtube.com/watch?v=5U45HZkeyFA).

Fot. 5. Kadr z wideobloga *Les clichés sur les Français*

Źródło: archiwum prywatne.

W kolejnym roku akademickim 2021/22 podczas *Warsztatów kreatywności językowej* zaproponowałam studentom drugą część projektu związanego z przyjemnością uczenia się: *Mes inspirations linguistiques (Moje inspiracje językowe)*.

Branie pod uwagę wszystkich pięciu zmysłów w procesie nauczania języka obcego było moim dążeniem od dłuższego czasu. Oprócz własnych pomysłów na wykorzystanie tekstów do czytania i do słuchania odwołujących się do nich opierałam się również na gotowych materiałach, m.in. artykułach i propozycjach konspektów lekcji zawartych w czasopiśmie „Le Français dans le monde” wydawanym przez Cle International (odnośniki do różnych jego numerów w bibliografii).

Inspiracją była dla mnie również książka poruszająca temat wielozmysłowości w dydaktyce (Grodecka i Podemska-Kałuża 2012). Znalazłam w niej cytaty z *Martwej natury z wędzidłem* Zbigniewa Herberta, który mnie urzekł i podsunął wiele pomysłów:

Dawni mistrzowie apelowali nie tylko do oka – ale budzili inne zmysły – smak, węch, dotyk, słuch nawet. Więc obcując z ich dziełami, odczuwamy najzupełniej fizycznie – kwaśny smak żelaza, zimną gładkość szkła, łaskotanie brzoskwiń i welurów, łagodne ciepło glinianych dzbanów, suche oczy proroków, bukiet starych książek, powiew nadciągającej burzy. (Herbert 1993, za: Grodecka i Podemska-Kałuża 2012: 8)

Jeżeli malarz może oddziaływać nawet na zmysł słuchu, to dlaczego teksty do nauki języka obcego nie mogą pobudzać np. zmysłu dotyku?

Podczas realizacji „wielozmysłowego” projektu studenci mogli pracować w grupach 2-osobowych, wybierając techniki wynikające z rodzaju dokumentów analizowanych

podczas zajęć spośród poniżej wymienionych – z nich niektóre będą przedstawione w dalszej części artykułu:

1. napisanie i nagranie slamu: inspiracja twórczością Grand Corps Malade: www.youtube.com/watch?v=4UX6Wsr8GMU;
2. ułożenie i nagranie ćwiczenia „carte sonore” (pocztówka dźwiękowa);
3. zaprojektowanie wideoklipu do piosenki słuchanej na zajęciach albo wybranej przez siebie;
4. zaproponowanie swojej „activité créative” – np. napisanie opowiadania z zaskakującym zakończeniem: inspiracja nowelami różnych autorów (Dahl i in. 2010; Gavalda i in. 2010);
5. ułożenie ćwiczenia – np. połączenie opisów z obrazkami z tej samej kategorii;
6. ułożenie zadania związanego ze słuchaną na zajęciach piosenką *Paroles* Dalidy i Delona: inspiracja konspektem z czasopisma „Le Français dans le monde” (Ulloa 2001: 79);
7. dowolne zadanie rozwijające wyobraźnię zainspirowane różnymi tekstami i konspektami z czasopisma „Le Français dans le monde”:
  - ➔ konspektem lekcji na podstawie Marcela Prousta (Creuzé i in. 2006: 86),
  - ➔ konspektem lekcji opierającym się na utworze Raymond Queneau (Melnik 2005: 71),
  - ➔ opisem roli zapachu i konspektem lekcji na podstawie tekstu Michela Tourniera (Lajeanne 2004: 79–80);
8. zadanie opisujące swoją *plaisir minuscule* (drobną przyjemność) zainspirowane krótkimi opowiadaniem (Delerme 2004);
9. przedstawienie wybranego tematu z różnych perspektyw, wykorzystując pomysł z książki dla dzieci i młodzieży (Browne 2000).

Poniżej opisy wybranych przykładowych produkcji językowych pogrupowane według zmysłów, do których się odwołują.

Wzrok: połączenie opisów z obrazkami tej samej kategorii. Studentka przedstawiła mieszkańców kamienicy słowami, którymi mogłaby ich scharakteryzować kamienica, gdyby umiała mówić.

Smak: opisanie wydarzenia, w którym było można czegoś posmakować. Studentka opisała bardzo obrazowo przyjemność jedzenia czekolady, która rozplywa się powoli w ustach...

Smak i zapach: opisanie wydarzenia, w którym było można czegoś posmakować i dodatkowo poczuć zapach. Studentka bardzo sugestywnie przedstawiła zapach pysznej kawy jako „aromatycznej mgiełki”.

Dotyk i inne zmysły: przedstawienie sytuacji, w której czegoś dotykamy. Student opisał rolę dotyku, który jest potrzebny w trudnych chwilach, ale który jednocześnie wywołuje uczucie przyjemności.

Słuch: podczas zajęć nazywaliśmy po francusku i odgadywaliśmy, czy nagrania przygotowane przez studentki to skrzypienie butów na śniegu, mikser: www.youtube.com/watch?v=87UVyQ6XkjQ, mruczący kot: www.youtube.com/watch?v=M7bM4bstRr8 czy jeszcze inne dźwięki, których źródło trudno odgadnąć, gdy się nie widzi, skąd do nas docierają.

Oprócz ćwiczeń rozwijających zmysły również poezja, proza i muzyka były źródłem inspiracji do tworzenia własnych tekstów.

Poezja

Punktem wyjścia na zajęciach był wspomniany wcześniej konspekt zaproponowany przez Melnika w „Le Français dans le monde” (Fot. 6.1). Na podstawie króciutkiego lekko ironicznego „przepisu” na to, jak pisać poezję *Pour un art poétique* ze zbioru *L’Instant fatal* (Queneau 1966), studenci mieli wiele pomysłów na stworzenie własnych „przepisów życiowych”. Poniżej (Fot. 6.2) przykładowy i nieoczekiwany przepis studentki na zachowanie zdrowia zestawiony z oryginałem.

Fot. 6.1. Oryginalny fragment „Sztuki poetyckiej” Queneau
Pour un art poétique

Prenez un mot prenez en deux faites les cuire comme des œufs prenez un petit bout de sens puis un grand morceau d'innocence faites chauffer à petit feu au petit feu de la technique versez la sauce énigmatique saupoudrez de quelques étoiles poivrez et mettez les voiles

Où voulez vous donc en venir ?
À écrire
Vraiment ? À écrire ?

Raymond Queneau

Źródło: Melnik 2005.

Fot. 6.2. Przepis studentki na zachowanie zdrowia
La recette de la santé

Prenez deux bouffées d'air frais. Rappelez-vous la portion quotidienne de la marche dans un parc ou dans la forêt en pensant à la vie ou à l'amour. Ajoutez quelques morceaux de légumes et quelques fruits. En attendant préparez une marinade de sport qui va améliorer le goût de votre santé. Puis mélangez soigneusement avec une portion d'optimisme et avec un kilo de gaieté. N'oubliez pas de boire beaucoup d'eau. Servez-vous d'une pincée de bonne littérature et d'une poignée de bons amis. Mélangez tous les ingrédients.

Et voilà – vous êtes en excellente santé !

(Julia Chojnacka)

Źródło: archiwum prywatne.

Proza

W ramach zajęć udostępniłam krótkie teksty, których zakończenie mieli zredagować uczący się przyszli filolodzy. Studentka zakończyła opowiadanie *Cauchemar en jaune* amerykańskiego pisarza Fredrica Browna (Dahl 2010: 39-43) w sposób mniej drastyczny niż w oryginale – zamieniając kryminalną historię w koszmarny sen (Fot. 7).

Bardzo ciekawe były również pomysły studentów na przedstawienie przedmiotu czy wydarzenia z różnych

perspektyw, tak aby czytający lub słuchający odgadli jego nazwę. Inspiracją była książka *Une histoire à quatre voix* (Browne 2000). Studentka opowiada tę samą sytuację głosem dziewczyny, która kupuje książkę, oraz głosem książki, która pojawia się u niej na półce. Zestawione opisy odczuć charakteryzujące każdą z nich są bardzo ciekawe i dają do myślenia (Fot. 8 i 9).

Literatura była również inspiracją dla studentki do stworzenia poetyckiego filmu krótkometrażowego pod wpływem lektury *The Body Artist* (DeLillo 2002) – o tym, co widzą ptaki, gdy zaglądną do naszych domów (www.youtube.com/watch?v=4vHwpUAQzXl) (Fot.10).

Fot. 7. Zdjęcie przedstawia oryginalne zakończenie opowiadania i zakończenie studentki

Sa femme a commencé à rire. C'était un rire terrifiant. Elle était incapable de bouger parce qu'il la tenait très fort. Il se demandait pourquoi elle riait, mais il n'a pas eu le temps de le lui demander. Il l'a frappée sur la joue. Mais elle n'arrêtait pas. Il a commencé à s'inquiéter... Des sueurs froides sont apparues sur son front. Enfin il l'a jetée contre le mur parce que c'était l'heure de l'exécution. Mais elle riait toujours. Soudain, il voit sa femme qui sort un pistolet de sa poche. Les rôles ont changé. Vingt heures quarante-six. Elle a tiré. Et il s'est réveillé. Il a vu sa femme à côté de lui, elle dormait. Des larmes sont apparues dans ses yeux. Il l'a embrassée. Heureusement, ce n'était qu'un cauchemar. (Magda Korczyk)

W oryginalnym zakończeniu mają wnosi zamordowaną przez siebie żonę do ciemnego mieszkania. Nagle słyszy głos przyjaciół zaproszonych wcześniej przez żonę na jego urodziny „Niespodzianka!”

Cauchemar en jaune

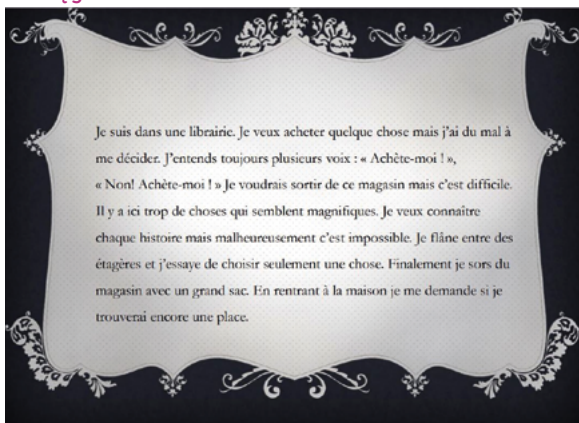
À son bureau, sous sa plume à merveille: quand l'heure fut venue d'aller retrouver sa femme, tout était pareil! Mais elle traîna devant les cocktails et traîna encore au restaurant; il en vint à se demander avec inquiétude s'il arriverait à la ramener à la maison avant vingt heures quarante-six. C'était ridicule, il le savait bien, mais il avait fini par attacher une grande importance au fait qu'il voudrait être libre à ce moment-là et non une minute avant ou une minute après. Il garda l'œil sur sa montre.

Attende d'être entré dans la maison l'autre mis en retard de trente secondes. Mais sur le porche, dans l'obscurité, il n'y avait aucun danger; il ne risquait rien, pas plus qu'à l'intérieur de la maison. Il ôta le manteau de toutes ses forces, pendant qu'elle attendait qu'il sorte sa clé pour ouvrir la porte. Il la rattrapa avant qu'elle se tombe et parvint à la maintenir debout, tout en ouvrant la porte de l'autre main et en la refermant de l'intérieur.

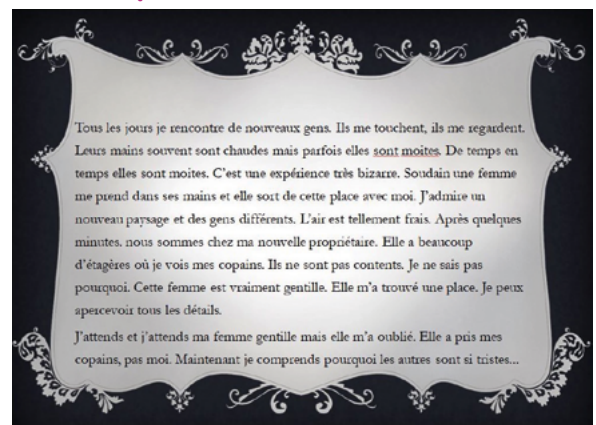
Il posa alors le doigt sur l'interrupteur et une lumière jaunâtre cravala la pièce. Avant qu'elle aient pu voir que sa femme était morte et qu'il maintenait le cadavre d'un bos, sous les invités à la soirée d'anniversaire hurlèrent d'une seule voix: «Surprise!»

Źródło: archiwum prywatne.

Fot. 8. Opis odczuć dziewczyny wybierającej książkę w księgarni

Źródło: archiwum prywatne.

Fot. 9. Opis odczuć książki czekającej najpierw na półce w księgarni, potem w domowej bibliotece, aż ją ktoś weźmie do ręki.

Muzyka

Studentka zaprojektowała szatę graficzną (Fot. 11) do wideoklipu piosenki z bardzo popularnego we Francji (i nie tylko) musicalu z końca XX wieku – *Notre-Dame de Paris* (www.youtube.com/watch?v=EJDt6vtaGdY).

Piosenka „Florence” jest mniej znana, jej tematyka mniej romantyczna, a dzięki rysunkom studentki słuchacz widzi wydarzenia przełomowe dla ludzkości, tak pięknie wyśpiewane. Tutaj wykorzystałam pomysł z konspektu z cytowanego już kilka razy czasopisma „Le Français dans le monde” (Garnitskaïa 2006: 81).

Do tego spektaklu nawiązała również inna studentka, wykonując utwór *Les bannis ont droit d’amour*. Kościół Matki Boskiej Bolesnej w Poznaniu stał się na kilka minut katedrą Notre-Dame, a studentka – Esmeralda (www.youtube.com/watch?v=coniiFYudOQ) (Fot. 12).

Wnioski z przeprowadzenia projektu

W obydwu częściach opisywanego projektu (*Mes passions francophones* i *Mes inspirations linguistiques*) niezbędne było zastosowanie technologii informacyjno-komunikacyjnych do realizacji wybranej formy projektu – wideoblogu, klipu, prezentacji dźwiękowej – oraz użycie odpowiednich programów i narzędzi.

Studenci słuchali dokumentów audio, oglądali krótkie metraże, słuchali piosenek, czytali opowiadania, czytali poezję, uzupełniali teksty poetyckie, pisali teksty poetyckie, pisali opowiadania, układali zagadki językowe, dzielili się refleksjami, nagrywali słam i ułożone przez siebie wiersze, kręcili filmy, ale także robili tradycyjne ćwiczenia na rozwijanie słownictwa. Realizacja projektu charakteryzowała się autonomią zarówno prowadzących, jak i studentów. Byli niezależni, samodzielni, sami podejmowali decyzje, co docenili w ankietach.

Tematyka prac

Tematyka prac była różnorodna. Studenci w swoich projektach nawiązywali do egzystencjalistów, Rousseau i Camus (w filmie *Entre Paris et Poznań*), Queneau, Delerm, francuskiej *joie de vivre*. Czuli potrzebę ilustrowania relacji międzyludzkich albo ich braku.

W części projektu zaproponowanego podczas *warsztatów z kreatywności językowej* KAŻDY student i KAŻDA studentka znaleźli coś dla siebie – zarówno w zakresie tematyki, jak i formy. Doskonali sprawności receptywne i produktywne poprzez zadania kreatywne.

Założenia projektu były znane od początku semestru, ale jego forma „rodziła się” w trakcie. Studenci i studentki mogli wybrać tematykę, formę i docenili tę różnorodność: *Zachowałabym na kolejny rok właśnie tę różnorodność; to, że na każdych zajęciach robiliśmy coś innego.*

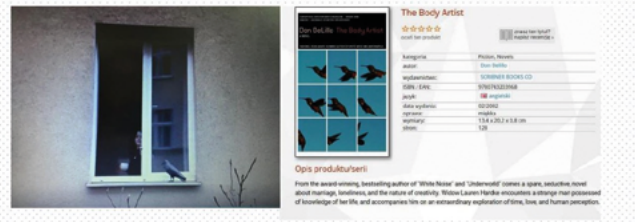
Innowacyjność zajęć

Celem projektu było uczenie poprzez różne zmysły i wywoływanie poczucia przyjemności z uczenia się, środkiem – pokazywanie różnego rodzaju tekstów pisanych czy słuchanych, ale również uświadomienie roli kultury, dziedzictwa różnych krajów w uczeniu się języków obcych,

Fot. 10. Kadr z filmu *Kiedy ptaki zaglądną do domów*

Kiedy ptaki zaglądną do domów perspektywa ptaków

- Film Magdy Glabas inspirowany „The Body Artist” Don DeLillo
- <https://youtu.be/4vHwpUAqZxI>

Źródło: archiwum prywatne.

Fot. 11. Szata graficzna zaprojektowana przez studentkę do słów piosenki o roli miasta Florencja oraz renesansowych odkryciach geograficznych i naukowych

Źródło: archiwum prywatne.

Fot. 12. Kadr z wideoklipu studentki do piosenki *Les bannis ont droit d'amour*

Makszyńska Alicja, *Les bannis ont droit d'amour*

Współdzielacz

Anna Klinger
1 subskrybent

Subskrybuj

1

Udostępnij

Polubisz

Zacznij

43 wyświetlenia 1 rok temu

Piosenka z musicalu "Notre Dame de Paris" w interpretacji studentki II roku filologii romańskiej UAM. projekt "Moje inspiracje językowe", semestr zimowy 2021/22

Źródło: archiwum prywatne.

w ogóle w poznawaniu świata, a także zainspirowanie do działań. Jak powiedział prof. Jacek Pyżalski z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu podczas zdalnego szkolenia dla nauczycieli, zorganizowanego przez EduAkcję – nauczyciel bardziej inspiruje, niż motywuje.

Innowacyjność projektu polegała na odejściu od tradycyjnych zadań w nauczaniu i uczeniu się języków obcych, a wprowadzeniu nowych rozwiązań. Jak napisała w ewaluacji jedna ze studentek: *Uważam, że było to coś niestandardowego w porównaniu z innymi zadaniami wykonywanymi na uczelni!*

Podczas zajęć dedykowanych umiejętności mówienia prowadzący może korzystać z podręczników do danego poziomu i ich części poświęconej *expression orale* (wypowiedzi ustnej), co oczywiście też jest potrzebne i może być skuteczne w nauczaniu języków obcych. Ale może on również zaproponować materiały, tematykę, techniki zaskakujące – np. takie, które odwołują się do szczególnej roli

zmysłów w nauczania języka obcego. Tak było podczas zajęć projektowych.

Studenci mieli również okazję poznać autentyczne teksty współczesnych autorów francuskich np. Michela Tournier, Philippe'a Delerm, którzy nie są w Polsce bardzo znani, a którzy swoim sposobem pisania i podejmowaną tematyką zachęcają do refleksji i poszerzają horyzonty.

Innowacyjna była możliwość podzielenia się swoimi projektami z innymi studentami i studentkami. Dosyć nowe było dla mnie zainteresowanie studentów i studentek tym, co robią, piszą rówieśnicy: *Żałuję, że nie zdążyliśmy obejrzeć wszystkich naszych projektów, ale oczywiście rozumiem, że zabrakło już na to czasu.* Mogli je obejrzeć później na stronie internetowej Instytutu.

Efekty uczenia się

Brak schematyczności zajęć pozwolił na powstanie bardzo interesujących prac projektowych, które mnie pozytywnie zaskoczyły. Ich ewaluacja była naprawdę przyjemnością, a jej kryteria pozwoliły na docenienie także pomysłowości, kreatywności studentów, a nie tylko branie pod uwagę bogactwa językowego i poprawności gramatycznej.

Efekty uczenia się dotyczyły umiejętności językowych, wiedzy, kompetencji społecznych, współpracy w grupie. Celem był rozwój wszystkich sprawności językowych, gdyż w grupie zróżnicowanej pod względem poziomu to było ważne. W opiniach studentów można przeczytać, że w przypadku każdego z nich inna sprawność językowa się rozwinęła, choć wymieniają najczęściej mówienie i pisanie. Uczestnicy projektu mieli okazję rozwinąć swoją kompetencję komunikacyjną, w tym językową, gramatyczną, leksykalną, fonetyczną. Ważną umiejętnością w projekcie była kompetencja pragmatyczna, czyli umiejętność efektywnego użycia języka w celu osiągnięcia określonego celu i zrozumienia języka w kontekście. Podczas realizacji projektu używali języka w zorientowanej na cel sytuacji, chcąc wywołać określony efekt w umyśle słuchacza (wykładowcy, rówieśników). W miarę upływu czasu różnica w poziomie znajomości języka w grupie się zmniejszyła. Dla mnie jako wykładowcy ważnym efektem było rozwinięcie znajomości języka i umiejętności miękkich, ale także uwrażliwienie na kulturę, nie tylko francuską. Oceniając prace studentów podczas semestru, obserwując ich postępy, dokonując ewaluacji projektu końcowego, czytając ich opinie, mogę stwierdzić, że osiągnięte efekty uczenia się są widoczne.

Ewaluacja projektu przez uczestników

Po zakończeniu projektu zwróciłam się do uczestników z prośbą o udział w ankiecie ewaluacyjnej (semestr letni 2021/22). Mają oni okazję oceniać zajęcia po każdym semestrze w systemie USOS, ale często na ankiety nie odpowiadają albo robią to pojedyncze osoby. Moim celem było uzyskanie informacji na temat moich zajęć, tego konkretnego projektu, ale chodziło mi również o możliwość poprawy jakości nauczania języków obcych w moim miejscu pracy. Studenci odpowiadali na następujące pytania:

1. Co było interesujące w proponowanych na zajęciach aktywnościach, w projekcie „Inspiracje językowe”? Proszę krótko uzasadnić.
2. Co by Pani/Pan zachował(a) na kolejny rok akademicki dla młodszych kolegów. Dlaczego?
3. Czy realizacja projektu przyczyniła się szczególnie do rozwoju którejś ze sprawności językowych wymienionych poniżej: czytanie, pisanie, mówienie, słuchanie lub leksyka, gramatyka?
4. Wolny komentarz.

Wyniki ankiety są umieszczone na stronie naszego Instytutu. Osoby zainteresowane odsyłam do zapoznania się z nią (ijilrom.amu.edu.pl/strona-glowna/pracownicy/mgr-anna-matera-klinger/projekt-francuskojezyczny).

Zacytuję tutaj tylko jedną odpowiedź na pytanie: „Co było interesujące w proponowanych na zajęciach aktywnościach i w projekcie «Inspiracje językowe»? Proszę krótko uzasadnić”.

Bardzo podobały mi się proponowane przez Panią aktywności (szczególnie dokończenie historii, pisanie o przedmiotach z różnych perspektyw). Uważam, że było to coś niestandardowego w porównaniu z innymi zadaniami wykonywanymi na uczelni! Szczególnie podobały mi się elementy muzyczne i interpretacja filmów krótkometrażowych. Uważam, że dla osób, które uczą się francuskiego dopiero na studiach (tak jak na przykład ja), było to wyjątkowo interesujące, ponieważ osobiście mam czasami problem ze znalezieniem, a nawet szukaniem utworów, projektów francuskich, więc to pomogło mi w otworzeniu się na nie. Podobał mi się końcowy projekt ze względu na zaangażowanie członków grupy.

A mi pozostaje tylko uzupełnić tytułowy slogan zwrotem *le plaisir d’enseigner* (przyjemność z nauczania) i powiedzieć studentkom oraz studentom *un grand merci* (wielkie dziękuję) za ich zróżnicowany i pozytywny odzew na inspiracje z naszych wspólnych zajęć.

BIBLIOGRAFIA

Materiały wykorzystane w projekcie

Książki

- Browne, A. (2000), *Une histoire à quatre voix*, Paris: Lutin poche de l’école des loisirs.
- Dahl, R. i in. (2010), *Nouvelles à chute 2*, Paris: Magnard.
- Delerme, P. (2004), *La première gorgée de bière et autres plaisirs minuscules*, Paris: Arpenteur.
- Gavalda, A. i in. (2010), *Nouvelles à chute 1*, Paris: Magnard.
- Grodecka, A., Podemska-Kałuża, A. (2012), *Wielozmysłowość. Filozofia i dydaktyka*, Poznań: Wydawnictwo Naukowe UAM.
- Proust, M. (2013), *A la recherche du temps perdu. Du côté de chez Swann. Adaptation et dessin Stéphane Heuet*, Paris: Delcourt.

Artykuły

- Creuzé, A., Péladan, A., Baudet, F. (2006), *Carnet de route pour les gourmands*, „Le Français dans le monde”, nr 348, s. 86.

- Garnitskaïa, I. (2006), „*Florence*” *extrait du spectacle Notre-Dame de Paris*, „Le Français dans le monde”, nr 340, s. 81.
- Lajeanne, V. (2004), *Des histoires des parfums*, „Le Français dans le monde”, nr 336, s. 54, 79–80.
- Melnik, E. (2005), *Les recettes de la vie*, „Le Français dans le monde”, nr 337, s. 71.
- Ulloa, R. (2001), *Exercices de style*, „Le Français dans le monde”, nr 317, s. 79.

Nagrania

- Delorme, P. (2015), *La première gorgée de bière et autres plaisirs minuscules* [audiobook], Paris: Gallimard.
- EduAkcja (2021), *Motywować czy inspirować? O pracy z uczniami słów kilka. Spotkanie z prof. Jackiem Pyżalskim*, [www.youtube.com/watch?v=0qAvNMI7-cl], [dostęp: 4.06.2023].

Literatura cytowana

- Berest, A., Diwan, A., Maigret de, C., Mas, S. (2014), *Bądź paryżanką, gdziekolwiek jesteś*, Warszawa: Warszawskie Wydawnictwo Literackie Muza.
- Dellilo, D. (2002), *The Body Artist*, Scribner Books.
- Herbert, Z. (1993), *Martwa natura z wędziłem*, Wrocław: Wydawnictwo Dolnośląskie.

ANNA MATERA-KLINGER Starszy wykładowca w Instytucie Języków i Literatur Romańskich Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza i nauczycielka języka francuskiego w klasach dwujęzycznych w I Liceum Ogólnokształcącym im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu. Odyła studia na uniwersytecie Sorbonne Nouvelle – Paris 3 (1989–1991). Pracę dydaktyczną na Uniwersytecie Adama Mickiewicza rozpoczęła w 1991 r., w szkole pracuje od 2003 r. Od lat realizuje różnorodne projekty z uczniami i studentami. W 2021 r. odznaczona przez rząd francuski Orderem Kawalera Palm Akademickich (*l'Ordre des Palmes Académiques, grade Chevalier*) za zasługi w krzewieniu kultury i propagowaniu języka francuskiego.